5 Σεπτεμβρίου 2021

Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου Ιερόθεος: «Ο άνθρωπος του Θεού», μια επίκαιρη κινηματογραφική ταινία

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Θέατρο, Κινηματογράφος, Ντοκυμανταίρ, TV και Διαδίκτυο

Παρηκολούθησα με ενδιαφέρον την κινηματογραφική ταινία «ο άνθρωπος του Θεού» που αναφέρεται στον άγιο Νεκτάριο Μητροπολίτη Πενταπόλεως, Ιδρυτή της Ιεράς Μονής της Αγίας Τριάδος Αιγίνης, στην παραγωγή της οποίας συνέβαλε σημαντικά η Ιερά Μονή Βατοπαιδίου του Αγίου Όρους.

Η ζωή και η πολιτεία του αγίου Νεκταρίου, αλλά και το θαυματουργικό χάρισμα που του έδωσε ο Θεός είναι θαυμαστά, καθώς επίσης θαυμαστή είναι και η θεο-λογική πατερική κατάρτισή του. Στα κείμενά του φαίνεται η συνάντηση θεολογίας και ποιμαντικής.

Παρακολουθώντας την συγκεκριμένη κινηματογραφική ταινία η πρώτη σκέψη που μου γεννήθηκε είναι ότι οι δικοί μας σκηνοθέτες και παραγωγοί δεν ασχολούνται με την προβολή και παρουσίαση των στοιχείων της Ορθοδόξου παραδόσεως, αλλά αρκούνται στο να παρουσιάζουν τα άρρωστα στοιχεία των ανθρώπων της καθημερινότητας, με τα ποικίλα πάθη, τους έρωτες, τις αντιζηλίες, τους βιασμούς, τα διαζύγια, τους φόνους. Έπρεπε να έλθη μια Σέρβα σκηνοθέτις, η Yelena Popovic, για να μας δείξη ότι ο λαός έχει ανάγκη να δη υγιή πρότυπα που τα συναντά στο ορθόδοξο εκκλησιαστικό περι-βάλλον του.

Βέβαια, είμαι υποχρεωμένος να επισημάνω τις σημαντικές προσπά-θειες της Μαίρης Παπαλιού, η οποία με δικά της έξοδα και προσωπικούς αγώνες, χωρίς ουσιαστική υποστήριξη, παρου-σίασε την σημαντική σειρά «δεν είσαι μόνος», όπως και την ζωή της αγίας Φιλοθέης της Αθηναίας.

Πάντως, μόλις τελείωσε το έργο που παρουσιάζει τμήματα της ζωής του «ανθρώπου του Θεού» εκείνο που παρατήρησα από τους παρευρισκόμενους εκεί, ήταν ότι η ταινία ήταν καθηλωτική. Μια γνωστή μου επιστήμονας μου είπε αυθόρμητα: «Έμεινα άφωνη».

Δεν έχω γνώσεις σκηνοθετικές για να αποφανθώ για τον τρόπο που στήθηκε η ταινία, αλλά παρετήρησα ότι ο ηθοποιός που υποδύθηκε τον ρόλο του αγίου Νεκταρίου ανέδειξε κυρίως την σύννοια του Αγίου, τις ποικίλες δοκι-μασίες και συκοφαντίες που δέχθηκε στην ζωή του, αλλά και τον τρόπο με τον οποίον τις αντιμετώπισε ως πράγματι ένας «άνθρωπος του Θεού».

Επίσης, κατά τρόπον αφαι-ρετικό, παρουσίασε το όλο έργο του αγίου Νεκταρίου, ήτοι το λειτουργικό, το κηρυκτικό, το διδασκαλικό και το συγγραφικό. Το-σο η σκηνοθέτις, όσο και οι ηθοποιοί ήθελαν να παρουσιάσουν, εκτός από τις συκοφαντίες που δέχθηκε ο άγιος Νεκτάριος, την υπομονή, την σιωπή, την ταπείνωση και την εσω-τερική μεγαλωσύνη του, αυτό που εκφράζεται με τον τίτλο «ο άνθρωπος του Θεού».

Ασφαλώς, όσοι είδαν την ταινία αυτή και όσοι θα την δούν θα καταλήξουν σε διάφορα συμπεράσματα. Το γεγονός είναι ότι ακόμη και στην μικρή πόλη της Ναυπάκτου υπήρξε ενδιαφέρον και κοσμοσυρροή, οπότε υποθέτω ότι αυτό θα γίνη και σε άλλες πόλεις, αλλά και στο εξωτερικό, ιδίως σε Ορθόδοξες χώρες όπου θα προβληθή, και καθένας θα καταλήξη σε διάφορα συμπεράσματα.

Στην συνέχεια θα προσπαθήσω, με συντομία, να εκθέσω τις σκέψεις μου για το πως είδα αυτήν την ταινία, και πως είδα την ζωή και το έργο του αγίου Νεκταρίου όπως παρουσιάζεται σε αυτήν, και σε αυτό βλέπω την επικαιρότητά του.

Νομίζω ότι το επίκαιρο μήνυμα που εξάγεται από την παραγωγή αυτή είναι όντως ότι ο άγιος Νεκτάριος ήταν «άνθρωπος του Θεού», ζώντας μέσα στην Εκκλησία, και κυρίως φαίνεται το πως εκφράζεται η ενότητα μεταξύ ιερού θεσμού της Εκκλησίας και των χαρισμάτων των μελών της.

Ο άγιος Νεκτάριος μεγάλωσε μέσα στον ιερό θεσμό της Εκκλησίας, έλαβε το μοναχικό χάρισμα και χειροτονήθηκε Διάκονος, Ιερεύς και Επίσκοπος, για να λειτουργή, να διδάσκη και να ζη μοναχικά και χριστιανικά, από Αρχιερείς που είχαν το χάρισμα της ιερωσύνης.

Όμως, βρέθηκαν Κληρικοί και Επίσκοποι οι οποίοι τον συκοφάντη-σαν στον Πατριάρχη Αλεξανδρείας Σωφρόνιο ή αποδέχθηκαν τις συνωμοσίες και τις διαβολές των άλλων, με αποτέλεσμα να «πληγωθή» σε όλη την υπόλοιπη ζωή του.

Παρά ταύτα ο ίδιος, έχοντας το χάρισμα της Αρχιερω-σύνης, της μοναχικής ζωής, της προσευχής, της ταπεινώσεως δεν εστράφη εναντίον του ιερού θεσμού της

Εκκλησίας, που εκπρο-σωπούνταν στην περίπτωσή του από Επισκόπους που έκαναν λάθη, αλλά υπέμεινε ταπεινά και σιωπηλά τις εσφαλμένες συνο-δικές αποφάσεις εναντίον του.

Ζώντας ο ίδιος ταπεινά μέσα στην Εκκλησία, χωρίς να στρέφεται εναντίον των ιερών θεσμών της, ακόμη και τότε που οι εκφραστές αυτών των θεσμών έκαναν λάθη, συνάντησε άλλα μέλη της Εκκλησίας, που αναζητούσαν την ησυχαστική και μο-να-χική ζωή. Εννοώ, ότι όντας ο ίδιος Επίσκοπος και μοναχός-ησυχαστής, προ-σήλκυσε το ενδιαφέρον νεανίδων που αναζητούσαν αυτήν την εσωτερική και μυστική πλευρά της εκκλησιαστικής ζωής και ίδρυσαν Μοναστήρι με βάση τα πατερικά πρότυπα, που να έχη κέντρο την θεία Λειτουργία και την προσευχή.

Έτσι, στην νέα αυτή προσπάθεια στην κινηματογραφική ταινία καταγράφεται σε μερικά σημεία μια εξωτερική αντίθεση μεταξύ των Κληρικών που εκπροσωπούσαν την θεσμική δομή της εκκλησιαστικής ζωής, οι οποίοι δεν καταλάβαιναν την εσωτερική χαρισματική κατάσταση της Εκκλησίας. Όμως, και αυτήν την εξωτερική πειρασμική κατάσταση ο άγιος Νεκτάριος την αντιμετώπισε με την δική του εσωτερική χαρισματική ζωή. Τελικά οι Κληρικοί που εκπροσωπούν τον θεσμικό ρόλο της Εκκλη-σίας, τον ιερό θεσμό της Εκκλησίας, ανεγνώρισαν την εσωτερική χαρισμα-τική ζωή του αγίου Νεκταρίου, την αγιότητά του, και με Συνοδική Πράξη του Οικουμενικού Πατριαρχείου το 1961 τον συγκαταρίθμησαν μεταξύ των αγίων Επισκόπων και Πατέρων της Εκκλησίας.

Επίσης, το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας την 15η Ιανουαρίου 1998 κατά την διάρκεια των εργασιών της Συνόδου του ζήτησε συγγνώμη από τον Άγιο ενώπιον της εικόνας του για την άδικη ποινή η οποία του είχε επιβληθή και την ακύρωσε, όπως φαίνεται στο ανακοινωθέν της ημέρας εκείνης:

«Την Α.Θ.Μ. από μακρού απησχόλησε το θέμα της αδίκου ποινής αποπομπής εκ της δικαιοδοσίας και του κλίματος της Αλεξανδρινής Εκκλησίας, του εν Αγίοις πατρός ημών Νεκταρίου Πενταπόλεως του Κεφαλά. Το γεγονός τούτο ήγαγεν Αυτήν να εισηγηθή εις την Αγίαν και Ιεράν Σύνοδον, όπως αυτή επιληφθή του σοβαρού τούτου θέματος. Μετά προσοχής πολλής η Αγία και Ιερά Σύνοδος διασκεψαμένη, εν φόβω Θεού, και της εικόνος του Αγίου ευρισκομένης εν τη Συνοδική Αιθούση, απεφήνατο διά την αποκατάστασιν της διαλευθείσης κανονικής τάξεως και εξητήσατο την συγχώρησιν παρά του Αγίου Πατρός ημών Νεκταρίου διά τον διωγμόν και την αδικώτατην κατ’ αυτού μήνιν, επηρεία του πονηρού».

Επομένως, παρατηρώντας την ζωή του αγίου Νεκταρίου, όπως παρουσιάζεται

έκδηλα και στην ταινία αυτή, φαίνεται το πως λειτουργεί το χάρισμα του ιερού θεσμού της Εκκλησίας σε συνδυασμό με το χάρισμα της εσωτερικής ζωής των μελών της. Τα δύο αυτά χαρίσματα (ιερός θεσμός-εσωτερική ζωή μελών) στην αρχή ήταν ενωμένα, στην συνέχεια φάνηκε ότι αποκλίνουν μεταξύ τους και τελικά συνέκλιναν πάλι.

Αυτή η φαινομενική απόκλιση γίνεται γιατί κατά καιρούς μέσα στον ιερό θεσμό της Εκκλησίας εκδηλώ-νονται μερικά πάθη των μελών της, και η σύγκλιση γίνεται γιατί η ταπεί-νωση, η προσευχή, η σιωπή, η υπακοή των αδικημένων μελών, βοηθούν στην ενότητα μεταξύ του χαρί-σματος του ιερού θεσμού της Εκκλησίας και των χαρισμάτων των μελών της.

Έτσι, καταλαβαίνουμε ότι η Εκκλησία εκφράζεται με τους θεού-μενους-χαρισματούχους Χριστιανούς και Κληρικούς, και οι θεούμενοι χαρισματού-χοι ζούν στην Εκκλη-σία και τρέφονται και αυξάνονται από αυτήν. Αυτό σημαίνει να είναι κανείς «άνθρω-πος του Θεού».

Αυτό το μήνυμα είναι επίκαιρο και ειδικότερα στις ημέρες μας, στις οποίες μερικοί επιχειρούν, με την διδασκαλία τους και την ζωή τους να διασπάσουν την σχέση μεταξύ του χαρίσματος της θεσμικής οργάνωσης της Εκκλησίας και των χαρισμάτων των μελών της. Και αυτό το κάνουν με έναν δαιμονιώδη και εωσφορικό τρόπο, όπως φαίνεται στα κείμενα και τις ενέργειές τους.

Γι’ αυτό όλοι μας, Κληρικοί, μοναχοί και λαικοί πρέπει να ζούμε ταπεινά και προσευχητικά στην Εκκλησία, με υπακοή στα θεσμικά όργανά της. Όταν χρειάζεται να εκφρά-σουμε τις απόψεις μας, πρέπει να το κάνουμε με (και σε) αναφορά στην Ιερά Σύνοδο, χωρίς να διασπούμε τον σύνδεσμο μεταξύ χαρισματικής δομής της Εκκλησίας και των επί μέρους χαρισμάτων των μελών της, γιατί έτσι δημιουργούνται σχίσματα και διαιρέσεις μέσα στην Εκκλησία.

Αυτή η αίσθηση μου έμεινε από την κινηματογραφική ταινία για τον άγιο Νεκτάριο «ο άνθρωπος του Θεού», αλλά και από όλες τις μελέτες που έκανα στο μεγάλο συγγραφικό και πατερικό έργο του Αγίου. Ήταν ένας θεούμενος Επίσκοπος που ζούσε ταπεινά μέσα στην Εκκλησία, και ο Θεός διά της Εκκλησίας, παρά τα λάθη μερικών κατά καιρούς εκφραστών της, τον δόξασε.

Πηγή: briefingnews.gr